

Liste over trinn i opplæring

Progresjonslinjer for trening med autistiske og psykisk utviklingshemmede barn. Utarbeidet av Maurice, C. 1996, bearbeidet til norsk av IAA, 2001

Listen må individuelt tilpasses hvert barn. Den gir en oversikt over aktuelle målområder for trening.

1. Etablering av grunnleggende atferd

1.1 Oppmerksomhetsfunksjoner

- 1.1.1. Sitte rolig i en stol selvstendig
- 1.1.2. Gi blikkontakt i respons til navnet
- 1.1.3. Følge instruksjonen ”se på meg”
- 1.1.4. Følge instruksjonen ”hendene i fanget”

1.2. Imitasjonsferdigheter

- 1.2.1. Imitere grovmotoriske bevegelser
- 1.2.2. Imitere bevegelser med objekter
- 1.2.3. Imitere finmotoriske bevegelser
- 1.2.4. Imitere munn- motoriske bevegelser

1.3. Lytteratferd

- 1.3.1. Følge ett ledds instruksjoner
- 1.3.2. Identifisere kroppsdel
- 1.3.3. Identifisere objekter
- 1.3.4. Identifisere bilder
- 1.3.5. Identifisere nærpå personer
- 1.3.6. Følge instruksjoner som inneholder verb
- 1.3.7. Identifisere verb i bilder
- 1.3.8. Identifisere objekter som finnes i miljøet
- 1.3.9. Peke på bilder i bøker
- 1.3.10. Identifisere objekter basert på funksjoner
- 1.3.11. Identifisere posisjon
- 1.3.12. Identifisere lyder

1.4. Tidlige språklig atferd

- 1.4.1. Peke på objekt i respons til spørsmål ”hva vil du ha”
- 1.4.2. Peke spontant på foretrukne objekter
- 1.4.3. Imitere lyder og ord
- 1.4.4. Navngi objekter
- 1.4.5. Navngi bilder
- 1.4.6. Verbalt be om foretrukne ting
- 1.4.7. Svare ”ja” og ”nei” i relasjon til spørsmål om å ha/få ting
- 1.4.8. Navngi nærpå personer
- 1.4.9. Velge mellom objekter/aktiviteter
- 1.4.10. Gjengjelde hilsing
- 1.4.11. Svare på enkle spørsmål
- 1.4.12. Navnsette verb i bilder, andre eller seg selv

1.4.13. Navngi objekter`s funksjoner

1.4.14. Navngi posisjon

1.5. Tidlig akademisk atferd

1.5.1. Matching:

1.5.1.1. Identiske objekter

1.5.1.2. Identiske bilder

1.5.1.3. Objekt – bilde

1.5.1.4. Bilde – objekt

1.5.1.5. Farger, former, tall, bokstaver

1.5.1.6. Ikke identiske objekter (tidlig begrepstrening)

1.5.1.7. Objekter basert på assosiasjoner

1.5.2. Utføre enkel aktivitet selvstendig

1.5.3. Identifisere farger

1.5.4. Identifisere former

1.5.5. Identifisere bokstaver

1.5.6. Identifisere tall

1.5.7. Telle til 10

1.5.8. Telle objekter

1.6. Selvhjelpsferdigheter

1.6.1. Drikke fra kopp

1.6.2. Bruke gaffel og skjei i måltid

1.6.3. Ta av sko

1.6.4. Ta av sokker

1.6.5. Ta av bukse

1.6.6. Ta av genser

1.6.7. Bruke serviett

1.6.8. Toalettferdigheter

-----
2. Viderekommende ferdigheter

2.1. Oppmerksomhetsfunksjoner

2.1.1. Gi blikkontakt i respons til eget navn fra avstand og i lek

2.1.2. Spør ”hva” som respons på navnet

2.2. Imitasjonsferdigheter

2.2.1. Imitere grovmotoriske bevegelser fra ulike posisjoner (står, sitter og lignende)

2.2.2. Imitere grovmotoriske bevegelser i sekvenser

2.2.3. Imitere sekvenser av bevegelser med objekter

2.2.4. Imitere bevegelser kombinert med lyder

2.2.5. Kopiere enkle tegninger

2.3. Lytteratferd

- 2.3.1. Identifisere rom
- 2.3.2. Identifisere emosjoner
- 2.3.3. Identifisere steder
- 2.3.4. Følge to- ledds instruksjoner
- 2.3.5. Gir to objekter – følger instruksjonen ”og”
- 2.3.6. Hente objekter som ligger utenfor synsvidde
- 2.3.7. Identifisere attributter
- 2.3.8. Identifisere offentlige hjelpere
- 2.3.9. Forestille seg
- 2.3.10. Identifisere kategorier
- 2.3.11. Identifisere pronomen
- 2.3.12. Følge instruksjoner med preposisjoner
- 2.3.13. Identifisere et objekt når det blir beskrevet
- 2.3.14. Plassere tegneserier i rekkefølge
- 2.3.15. Identifisere kjønn
- 2.3.16. Identifisere deler som mangler
- 2.3.17. Besvare hv – spørsmål om objekter og bilder
- 2.3.18. Svare ja – nei på spørsmål som respons på objekter og handlinger
- 2.3.19. Navngi et objekt ved berøring

2.4 Verbal atferd

- 2.4.1. Imitere to og tre ords setninger
- 2.4.2. Be om ting ved bruk av hele setninger relasjon til spørsmål ”hva vil du ha?”
- 2.4.3. Be om Ber om ting spontant ved bruk av hele setninger
- 2.4.4. Rope på foreldre på avstand
- 2.4.5. Navngi objekter basert på funksjon
- 2.4.6. Navngi funksjoner på objekter
- 2.4.7. Peke og navngir kroppsdelers relatert til funksjon
- 2.4.8. Navngi kroppsdelers funksjoner
- 2.4.9. Navngi steder
- 2.4.10. Navngi emosjoner
- 2.4.11. Navngi kategorier
- 2.4.12. Bruke enkle setninger
  - 2.4.12.1. Jeg har .....
  - 2.4.12.2. Jeg ser en .....
  - 2.4.12.3. Jeg har en .....
- 2.4.13. Resiprokere informasjon
  - 2.4.13.1. Jeg har ....
  - 2.4.13.2. Jeg ser ....
  - 2.4.13.3. Sosial informasjon
- 2.4.14. Si ”jeg vet ikke” i forhold til ukjent materiale
- 2.4.15. Stille hv. - spørsmål
- 2.4.16. Navngi preposisjoner
- 2.4.17. Navngi pronomen
- 2.4.18. Svare på spørsmål om generell informasjon
- 2.4.19. Navngi kjønn
- 2.4.20. Beskrive bilder i hele setninger
- 2.4.21. Beskrive objekter ved å navngi attributter

- 2.4.22. Huske handlinger nettopp utført
- 2.4.23. Svare på hvor- spørsmål
- 2.4.24. Navngi hva som hører til i spesifikke rom
- 2.4.25. Navngi funksjonen til rom
- 2.4.26. Navngi funksjonen til offentlig hjelpepersonell
- 2.4.27. Svare på "når – spørsmål"
- 2.4.28. Beskrive sekvenser av bilder
- 2.4.29. Levere en beskjed (vokalt)
- 2.4.30. Rolleleke med dukker
- 2.4.31. Tilby hjelp

2.5. Tidlig akademiske ferdigheter

- 2.5.1. Matche ting i samme kategori
- 2.5.2. Gi spesifikke kvanta av ting/objekter
- 2.5.3. Matche tall til antall objekter/ting
- 2.5.4. Matche små til store bokstaver
- 2.5.5. Matche skrevne ord
- 2.5.6. Identifisere mye og lite
- 2.5.7. Sekvensiere tall og bokstaver
- 2.5.8. Fullføre enkle arbeidsoppgaver
- 2.5.9. Skrive av tall og bokstaver
- 2.5.10. Identifisere skrevne navn
- 2.5.11. Tegne enkel bilder
- 2.5.12. Skrive navn
- 2.5.13. Lime
- 2.5.14. Klippe med saks
- 2.5.15. Fargelegge

2.6. Selvhjelpsferdigheter

- 2.6.1. Kle på bukse
- 2.6.2. Kle på T-skjorte
- 2.6.3. Kle på jakke
- 2.6.4. Ta på sko
- 2.6.5. Ta på sokker
- 2.6.6. Vaske hender
- 2.6.7. Selvinitierte toalettferdigheter

---

3. Avanserte ferdigheter

3. 1. Oppmerksomhetsfunksjoner

- 3.1.1. Er oppmerksom i samtaler
- 3.1.2. Er oppmerksom i gruppe

3.2. Imitasjonsferdigheter

- 3.2.1. Imitere komplekse atferdsmønstre
- 3.2.2. Imitere jevnaldrende i lek og oppgaver
- 3.2.3. Imitere verbal atferd i naturlige settinger

3.3. Lytteratferd

- 3.3.1. Følge tre- ledds instruksjoner
- 3.3.2. Følge komplekse instruksjoner på avstand
- 3.3.3. Navngi personer, steder, eller ting når de blir beskrevet
- 3.3.4. Navngi objekter når kun en del er visuelt
- 3.3.5. Identifisere objekter som er de samme
- 3.3.6. Identifisere objekter som er forskjellige
- 3.3.7. Identifisere ting som ikke hører sammen basert på kategorier
- 3.3.8. Identifisere flere og single
- 3.3.9. Svare på hv. – spørsmål basert på historie
- 3.3.10. Svare på hv. – spørsmål om et emne
- 3.3.11. Diskriminere mellom ”spør” og ”fortell”
- 3.3.12. Finne gjemt objekt når det blir gitt hint
- 3.3.13. Diskriminere mellom når man skal stille spørsmål og når man skal gjengjelde informasjon

3.4. Verbal atferd

- 3.4.1. Si ”jeg vet ikke ” til ukjente spørsmål
- 3.4.2. Navngi en kategori som et objekt tilhører
- 3.4.3. Navngi objekter i en kategori
- 3.4.4. Gjenfortelle historie
- 3.4.5. Beskrive objekter uten at de er tilstede
- 3.4.6. Huske tidligere hendelser
- 3.4.7. Beskrive emner
- 3.4.8. fortelle egen historie
- 3.4.9. Uttrykke frustrasjon og be om klargjøring
- 3.4.10. Navngi avanserte eiendoms pronomen
- 3.4.11. Bruke korrekt verb tidsform
- 3.4.12. Stille spørsmål og bringer videre informasjon
- 3.4.13. Lytte til en samtale og stille spørsmål etterpå
- 3.4.14. Selvhevdelsesatferd
- 3.4.15. Svare på avanserte generell informasjons spørsmål
- 3.4.16. Beskrive hvordan noe skal gjøres
- 3.4.17. Beskrive likheter og forskjeller til ting og handlinger
- 3.4.18. Svare på ”hvordan” spørsmål
- 3.4.19. Stille hv. – spørsmål på bakgrunn av vag informasjon

3.5. Abstrakt språk

- 3.5.1. Svare på hvorfor spørsmål
- 3.5.2. Svare på ”om. Spørsmål
- 3.5.3. Gi logiske fullføring av setninger
- 3.5.4. Beskrive feil i bilder
- 3.5.5. Forutsi utfall
- 3.5.6. Ta en annens perspektiv
- 3.5.7. Gi forklaring

- 3.5.8. Ekskludere et objekt basert på attributter og kategori
- 3.5.9. Identifisere hovedemne i en historie og samtale

3.6. Akademiske ferdigheter

- 3.6.1. Definere folk, steder og ting
- 3.6.2. Fullføre et mønster
- 3.6.3. Matche skrevne ord til objekter og omvendt
- 3.6.4. Lese vanlige ord og setninger
- 3.6.5. Stave enkle ord
- 3.6.6. Forklare mening med ord
- 3.6.7. Identifisere synonymmer
- 3.6.8. Identifisere relasjoner
- 3.6.9. Identifisere ordinal tall
- 3.6.10. Identifisere ord som rimer
- 3.6.11. Skrive ord og setninger
- 3.6.12. Addere
- 3.6.13. Subtrahere
- 3.6.14. Multiplisere

3.7. Sosiale ferdigheter

- 3.7.1. Imitere lek m.m. fra jevnaldrende
- 3.7.2. Følge instruksjoner fra jevnaldrende
- 3.7.3. Svare på spørsmål fra jevnaldrende
- 3.7.4. Spille spill med jevnaldrende
- 3.7.5. Invitere til spill og lek
- 3.7.6. Formidle informasjon til jevnaldrende
- 3.7.7. Kommentere andres handlinger
- 3.7.8. Spørre jevnaldrende om hjelp
- 3.7.9. Tilby hjelp til andre
- 3.7.10. Rekke opp handa i klasserom
- 3.7.11. Vise og fortelle

3.8. Selvhjelpsferdigheter

- 3.8.1. Pusse tenner
- 3.8.2. Ta på glidelås
- 3.8.3. Knepe knapper
- 3.8.4. Vaske seg